

בן עמי זמיר (חיל הים) 21.7.2003

מ.א. 302479 סמ"ר בן עמי זמיר

נולדתי בגבעת חיים מאוחד, לפני הרבה זמן.

יורם: מתי נולדת? לפני הרבה זמן זה '36?

בן עמי: '36, בנעורי עברתי את תקופת הפילוג בתק"מ בקבוץ המאוחד, ותשמע, אבי החליט שאת שנות לימודי האחרונות היו תחת הלחץ של הפילוג, ובאמת הרבה לא למדו, שאני אצא ללמוד מקצוע כלשהו ואז הגעתי לבסמת. מבסמת הדרך הייתה סלולה כבר לחיל-הים. הגעתי לחיל-הים בתור טירון. לא שביקשתי את זה, אבל זה מה ששלחו אותי. הגעתי שמה ועליתי על אוניה, על פריגטה בשם אה... "מבטח". "מבטח" היה מ... זה הדגם הקודם יותר של "אילת" אני חושב "מבטח". אני חושב שזה "מבטח". תחת פיקודו של מנחם כהן. הגעתי בתור טירון. בערב קבל אותי סגן –המפקד. אמרו: תראה שמה אחד הולך עם כפכפים, מכנסיים קצרות, קוראים לו צ'יטה. תגיד לו, שלום צ'יטה, הגעתי". אני הייתי טירון, ככה, אחרי כמה? ארבעה חודשים בצבא ואמרתי: צ'יטה לא נראה לי שאני אגיד למישהו שהוא כנראה קצין, מה, אני אגיד לו צ'יטה, מה הוא חבר שלי? אני יכול להגיד לו צ'יטה, להגיד לו שהגעתי? אז התייצבתי ואמרתי "המפקד" וכו' וכו', הייתי סבון לא נורמלי בנושא הזה. מאז התחיל הרומן הגדול שלי עם צ'יטה. זהו. התקבלתי לענף, הגעתי במטרה של ענף מכונה. למחרת בבוקר, סודר עבודה של רס"ר מכונה, שלחו אותי לעבוד על מחרטה, באוניה, ואני ככה עובד על מחרטה ו... הכניס אותי הבחור שאני, למעשה, ידעתי, להחליף אותו גרינשפן, אני לא יודע אם אתה מכיר, מפעל גרינשפן במפרץ חיפה לגירים, גלגלי שיניים, גירים זה גרינשפן, זה היה גרינשפן הצעיר... ואני החלפתי אותו, ואני עובד ככה על המחרטה, פתאום מגיע מישהו עם פייפ (pipe) כזה נמוך, קטן, אומר לי: אה, אתה החדש". אני שואל אותו "אתה הישן?"... אמרו לי שאני צריך להחליף מישהו אבל לא ידעתי מי! אני שואל אותו "אתה הישן?" אומר "לא, אני הצ'יף". זה לא עשה עלי שום רושם! אבל עד מהרה למדתי שהצ'יף זה קצין-מכונה ראשי של האוניה והישן היה מישהו אחר. ככה נפלתי על שניים, ולא כל כך נעים היה בהתחלה. זהו, אני השתלבתי שם באגף המכונות, הדודים ו... עסקתי, חוץ מזה שעסקתי במקצוע שבו למדתי, חרטות, דברים כאלה, בבי"ס מקצועי, נראה לי שהייתי להם די לעזר. אני הגעתי שמה לדרגה של אה... סמל וכשירדתי מהאוניה הייתי כבר סמל-ראשון. מ"מבטח" ירדתי, "מבטח" זה היה? ירדתי מהאוניה בדרגת סמ"ר ואה... כשירדתי מהאוניה זה היה בשלבים שגייסו, זה כבר לפני זה קצת, גייסו אנשים למשחתות. אני הייתי צבא חובה, ובתור קיבוצניק, לא נראה לי היה שאני הולך לצבא הקבע בשביל להביא משחתות. זה לא היה אידאליים שאני עליהם לחמתי והייתי מוכן להתמודד עם עוד שנה אחת של קבע. וזהו. נשארתי בצבא, בחובה, ואז ירדתי והפכתי להיות מ"מ קצין מכונה של הנחתות. אחזקה של הנחתות. בשלב מסוים קבלתי הוראה להתייצב דחוף בסטלה-מאריס במפקדה, והופעתי שמה בדחיפות, כמובן, אמרו לי: תשמע, תעמוד כאן בפניה, יש לך שעה להחליף את השם". אני שואל: מה הבעיה, מה אני הולך להחליף את השם, בשביל מה? אומר: "אתה, תחליף לך את השם ונוסע מכאן לחנות או-ב-ג (OBG) בתל-אביב למדוד חליפה". אמרתי, רגע, בשביל מה? אני לא הולך להתחתן, מה קורה? "הצ'יף אומר שהוא לא מוכן בלעדיך. זה היה צ'יף של "אילת", של "מבטח" וככה מצאתי את עצמי פתאום בצוות שנוסע לאנגליה כשאני צבא-חובה ולא, אף אחד לא דבר על קבע ולא כלום, ואני גם לא העליתי את הנושא ולבשתי חליפה, וזה, והגעתי לאנגליה. זה היה בערך חצי-שנה, היה לי בערך חצי-שנה לשחרור למעשה. ופעם ראשונה שבאתי למחרת בבוקר, גרנו במשפחות אומנות לא בתי-מלון, היינו איזה שישה ישראלים במשפחה והייתה לי הפתעה

מוחלטת בבוקר, זה היה הפעם הראשונה שהכרתי את הקורנפלקס, לפני זה עוד לא ראיתי את זה בכלל והיה לנו לארוחת-הבוקר קורנפלקס, ואחרי זה היינו הולכים ברגל לנמל כי זה היה מאד קרוב ועליתי על האוניה. הייתה גרוטאה שאין כדוגמתה. הייתה באמצע שיפוצים, הייתה מלוכלכת בצורה נוראה, ופועלות-ניקיון אנגליות היו מנקות שמה כל הזמן, והסתובבו שם אנשי מספנה, מספנה אנגליים. אני פתחתי ככה את הצוהר של חדר-מכונות, ידעתי שאני בא לחדר-המכונות, נעשה לי חושך בעיניים. היה שמה מערך של איזה מאה שעונים. אמרתי: בחיים שלי אני לא לומד דבר כזה. והייתה באמת, היה לי הלם נוראי. עכשיו, כשמישהו עולה לסיפון והוא רואה שמיים, רואה ים, אז מילא, הוא יכול לחיות. אתה יורד למטה, רואה רק שעונים זה ממש הייתה לי מועקה. אבל אני באתי עם רקע של דוד, דודי-קיסור, כי הייתי כבר אחרי קורסים של דודי-קיסור, אני באתי בשביל להיות סמל דודים ואחראי על המכונות-הקטנות. כל מכונות הדיזל: גנרטורים סירה וכו' וכו' וזה היה לי אז בעיה עם סירה כשטיפלתי בסירת-מפקד ולקחתי את מנחם כהן לשייט ונתקענו באמצע הנמל בליברפול, התנדנדנו שעה על המים, זה היה שמחה גדולה. אחר כך גררו אותנו וכו'. זהו. השתלשלות, זה לא משנה, בפועל חווינו את כל הנושא של חיל-הים כמובן, ואחר כך עברתי לחדר-מכונות והייתי קצין-משמרת מכונה, זה למעשה התפקיד שהייתי בו וגם סיימתי בו. הייתי כמובן איש צבא-חובה והיה לי בעיה, הייתי כבר סמ"ר ורצו להעלות אותי לדרגת רב-סמל והייתי היחיד בצבא חובה ואז התמרדו כל הנגדים של המכונה ואמרו: "מה ז'תומרת, אנחנו קבע, רבי-סמלים אז מה פתאום הצוציק הזה יקבל רב-סמל?" והייתה לי בעיה כזאת ורק למעשה עם גמר המילואים שלי כמה שנים אחרי זה קיבלתי את הרב-סמל שלי בנושא הזה. כשחזרנו מאנגליה, אנחנו, אני בערך הייתי בערך כחצי שנה באנגליה, וכשחזרנו מאנגליה נכנסנו למשטר של אימונים אינטנסיבי מאד, שבאחד התרגילים של אוניה גוררת אוניה מישהו ניבא את הבאות, יוחאי בן-נון, מפקד "יפו" ריסק את סירת ההצלה שלו על הדופן של "אילת". זו גם הסיבה למה "יפו" לא הייתה יכולה לשלוח "צוות-השתלטות", כי לא היה להם עם מה.

יורם: את מה הוא ריסק?

בן עמי: סירת ההצלה, ההצלה-מנוע, על דופן "אילת" וככה כשהיינו, כשנכנסנו לקרב למעשה לא היה לשתי האוניות סירות הצלה, אלא רק ל"אילת". לקרב "איברהים אל אואל" עצמו אפשר לראות את הזמן בדיוק (מחפש בחוברת-יורם). בקיצור, בשעות מוקדמות של הלילה התעוררנו באזעקת, באזעקה, באזעקת-אמת, בב"כ היו אומרים "אזעקת-חובה" "אזעקת תרגול, אזעקת תרגול" אבל כשיש אזעקת-אמת, הקצב והמהירות היה אחר לגמרי וזה היה בסביבות שתים-עשרה ומשהו בלילה והתייצבנו בעמדות-קרב, כל הצוותים וכו'. זה היה חושך מוחלט, לא ראו שום דבר, וכמה דקות אחרי זה, אני יודע, כמה שעות אחרי זה, התחיל למעשה הקרב שהאוניה...

יורם: מה עושים בין לבין?

בן עמי: בין לבין נשארים למטה וכל פעם שולחים מישהו למעלה לראות מה חדש למעלה. למעשה משתים-עשרה וחצי עד... אני יודע, שלוש, זה הכל היה חלק מהמרדף והחלק שני היה לסגור את הפערים שהיה בינינו לבין האוניה השניה, בין "איברהים". היינו למעשה שלוש אוניות היינו, "אילת", "יפו" ו"מזנק" ובשלב מסוים עזבנו את "מזנק", היא הייתה איטית מדי, האוניות "אילת" ו"יפו" פיתחו מהירות של שלושים קשר (30) ו"מזנק" הייתה בקושי מסוגלת לעשות 16 – 18 ולכן לא היה טעם לגרור אותה אתנו ביחד במהירות שלה, אלא היה צריך להחיש את המהירות. המהירות שלנו הייתה יותר גדולה משל ה"איברהים" ולכן הפער, המרחק נסגר כל הזמן. מה גם שהקטרים של התותחים היו שונים בינינו ושל "איברהים", התותחים שלנו היו הרבה יותר גדולים ובשלב מסוים התחילו לפתוח

באש, אש מטורפת ואנחנו באמת כל פעם שולחים שליחים לבדוק מה קורה, אם רואים משהו או לא רואים משהו ואז, בשלב מסוים אני מקבל טלפון לחדר-מכונות, אני הייתי במשמרות, באזעקות-אמת, באזעקות בכלל, הייתי איש-צוות חדר מכונות... אני מקבל טלפון... מדורי, לא זוכר את השם שלו, הבן של דורי. היה קצין באוניה ב"אילת", אומר לי: "אתה בצוות השתלטות, תתייצב לפני קצין ה... הצ'יף שלך". הוא אמר לי: תשמע, יש לך מספר אנשים אתך, תעלה על "איברהים", תבדוק הצפה וכל מה שצריך, תן חשמל, תן מערכת, תבדוק מה קורה שמה. אני את "איברהים כבר לא הכרתי, והיה לנו בעיה עם ירידה לים, למים, כי ירדנו לסירת-ההצלה, כל צוות ההשתלטות, ותוך כדי ירידה, ה"אילת" התחילה פתאום לנסוע במהירות עצומה כשאנחנו עדיין קשורים ל"אילת" ואנחנו נדפקו כל הזמן לדופן של "אילת", זה היה ממש מצב לא נעים עד שהצלחנו להפרד מ"אילת" ואז פנינו לכיוון... "איברהים", היה כבר דמדומים, כלומר ראו את הצללית של האוניה.

יורם: מה הרגשת?

בן עמי: הייתה התרגשות לא נורמלית.

יורם: אתה יכול לתאר לי את זה?

בן עמי: אני לא יודע איך לתאר את זה, נשאלתי פעם... יותר מאוחר, איך קוראים לו? בוצר. צ'טה: איך הרגשת. אמרתי לו, תשמע, עשינו את כל הפעולות שלנו ממש אוטומטית. בלי בכלל לחשוב על ה... על... מה אתה צריך לעשות, איך צריך לעשות. מין חייל אוטומטי. אתה יודע מה לעשות, אתה יודע מה צריך, אתה מחפש את המטרה, אתה מחפש את הזהות בין "איברהים" ל"אילת" לראות אם יש משהו משותף, לראות אם אתה יכול להבין משהו במערכות שלהם וזה הכל.

יורם: אבל בדרך?

בן עמי: היה ממש הישרדות. להחזיק את דופן האוניה, לא ליפול. היינו עם רובים צ'כים ובנדורה כזאת באלכסון כמו במאה הקודמת עם כדורים. אני לא אסלח למי שהוציא אותנו עם הציוד הזה ובלי, כמובן, בלי כדורים בקנה, אבל כזה היה לנו ממש מצב מביך. ומותזים מים מה... מ"אילת" שטסה לידינו והאוניה... אני זוכר את מצב הים אפילו, שטנו ל"איברהים", זה היה כמה דקות ובמגפון, נדמה לי, או בצעקות קראו להם לכולם להתרכז בירכתיים. לא עלינו אליהם, בעברית, בערבית, היו לנו בצוות דוברי ערבית. אה, היה חלק מהאנשים שלהם היה במים, קפצו למים, ולאט, לאט ראינו באמת שהם מתחילים להתרכז בירכתיים. לא ידענו אם זה כל הצוות או חלקי רק, אבל בכל אופן הם התרכזו בירכתיים, וככה הודענו להם שיורידו את המדרגות להעלות את הצוות שלנו. באמת עמד שם מישהו והוריד מדרגות... מתקפלות כאלה ועלינו על "איברהים" ואחר כך כל אחד התחלק למגמות שלו. מי שהלך להגה ומי שהלך לחדר-מכונות ומי שהלך למקומות אחרים. כל אחד בא במטרה ברורה לגמרי מה הוא צריך לעשות. בצוותים שלנו היו... אנחנו התעסקנו למעשה בהתחלה בשלושה גורמים. אלף – שלחתי אדם לבדוק נושא של שסתומי-הצפה... שסתומי-הצפה לא היו פתוחים. כלומר, הם יכלו להטביע את עצמם, את האוניה, אם היו פותחים שסתומי-הצפה, המצב של, בכלל ההחזקה של האוניה היה במצב כזה שאני לא חושב שאי-פעם מישהו פתח את השסתומים האלה כך שזה לא היה ניתן גם לפתוח את זה... אה... בשלב מסוים האוניה הייתה עם הגה מוסט מלא ימינה או מלא שמאלה, אני לא זוכר לאיזה כיוון זה היה, והייתה תקועה עם הגה תקוע, כלומר הגה היה כל הזמן במצב של 90 מעלות לנסיעה וברגע שהיית גורר אותו היא הייתה עושה עיגולים כך הזמן. אני בשלב ההגה התעסקתי אחר כך. בשלב ראשון הלכתי לתת אור באוניה וירדתי לחדר-מכונות והיה לי בעיה איך לרדת למכונות.

פניתי לדובר ערבית ומישהו... וקבלתי סודני אחד, איש מכונה סודני. וכשהייתי צריך לרדת בפתח הירידה לחדר-מכונות, היה לי בעיה עם הרובה, מה לעשות עם הרובה. עלי הוא לא יכול היה לרדת כי לא יכולתי לעלות אתו, להשאיר אותי למעלה הייתה לי בעיה, רק ירדתי את זה כשהוא מחזיק לי למעלה שלא ייפול לי. כמובן כדורים לא היו לו אבל רובה היה! זה היה מגוחך.

יורם: נתת לו את הרובה?

בן עמי: לא... אני החזקתי באוויר ככה למעלה והוא החזיק שלא ייפול לי, למעלה, זהו, לא נתתי לו אבל הוא החזיק את הרובה למעלה הוא ירד אתי ביחד. באנו לחדר-מכונות, אנחנו הולכים לגנרטור, אני רואה שאין דלק במיכל. אני עושה לו ככה תנועה של פומפה ביד ואומר "סטנה" (חכה בערבית) ככה, והוא הולך הצידה שם על הקיר ומתחיל לשאוב סולר לגנרטור עד שהסולר פרץ מהפתח יציאה של העליון הוא לא הפסיק וזהו אומר עכשיו זה מלא ואז הדלקתי את הגנרטור, הפעלתי חשמל. לוח-חשמל היה צמוד לגנרטור ולפחות נתנו אור בתוך המבנה וגם בחדר-הגה וכל הציוד היה יכול להתחיל לעבוד, חלקו על החשמל הזה של הגנרטור.

לאחר מכן קבלתי הנחיות לבדוק מה קורה עם ההגה וצריך לקחת בחשבון שההגה הוא בחלק האחורי של האוניה ושמה ישבו כל החברה' שלהם ואני הייתי צריך להיכנס במדור לפני כן ולעבור בתוך המדורים עד שאני מגיע לאזור של ההגה. ושמה יש לנו מערכת הגה ידנית, כלומר אתה יכול להפעיל את זה ידני להתקין את ההגה ובשלב מסוים יישרתי את ההגה והעמדתי אותו באמצע עם פני ביטחון וככה ברגע של גרירה האוניה התנהגה כמו שצריך ולמעשה זה מה שהיה לנו בפועל בעסק הזה. מה ש... בתחום שלי. בזה למעשה סיימתי את תפקידי. היה חשמל, ההגה היה בסדר, מכונה לא הייתה כוונה להפעיל וזה המצב שהיה. בשלב מסוים שעלינו על הסיפון ואז התחילו כבר להוריד חלק מהאנשים שלהם למיכלים שטים כאלה שנגררו, דוברות נגררות, הורידו את כל אנשי הצוות שלהם, קשרו להם את העיניים וכו' לקראת חיפה, ואנחנו לא היה לנו מה לעשות, חיכינו עד שנגיע לתוך חיפה בפועל בגרירה. בשלב מסוים החליפה את "אילת" גוררת מהנמל, מנמל חיפה ולמעשה באמת תם תפקידנו. בשלב מסוים ניגש אלי צ'יטה ונתן לי שני דגלים מצרים אחד גדול ואחד קטן. אומר לי: "תשמע, תשמור לי אותם". ותוך כדי נסיעה, תוך כדי גרירה עלו הרבה מאד אנשים על האוניה, ביניהם גם אנשי-צי צרפתים שעגנו במפרץ, למעשה הם הראשונים שהבחינו ב"איברהים" שהיא ירתה לכיוון המפרץ והם היחידים שהשיבו אש באותו שלב ואז אומר לי צ'יטה: "תשמע, תן לי את הדגל הקטן" אז הוצאתי ככה מהחולצה את הדגל הקטן ונתתי לו לקצין הצרפתי ובזה נגמר העניין. איזה שנה, שנתיים אחרי זה היינו בביקור ב"אילת" בצרפת במרסיי במסגרת ליווי קורס חובלים ועלינו על אונית-הצי של הצרפתים. ושמה בחדר-אוכל של קצינים, כשעשינו סיור באוניה בחדר-אוכל קצינים, היה פרוס הדגל המצרי על הדופן והיה כתוב שם למטה, "לכובשי איברהים אל אוואל". היה להם אות-הצטיינות על זה שהם כבשו את "איברהים אל אוואל". אז הייתה תקופת החיזור ההדדי בין ישראל לצרפת ונתבקשנו לא להעיר שום הערות בנושא ולא להעלות את הנושא בכלל מה התרומה שלהם בכיבוש "איברהים אל אוואל".

הויכוח בין חיל-הים לחיל-האוויר ימשך...

יורם: אתה ראית את הקרב עצמו?

בן עמי: אני לא ראיתי את הקרב עצמו כי הייתי למטה אבל, אני ידעתי שתקפו את "איברהים" גם אווירונים וכשעלינו לסיפון ראינו באמת פגיעות. ההרוגים היו מהאווירונים לא מאצלנו. על "אילת" יש סיפור שאומר שמרוב התרגשות, תותח אחד ירה עם המרעום, עם הכסוי מרעום שלו כל הזמן ולא גילו את זה עד שלב מסוים זה סיפורים ב"אילת".

הייתה פגיעה של פגז באוניה בחזית שלהם בדופן הקדמי מעל למים, בשביל זה הייתה שמה גם שריפה של צבע. זה היה מחסן צבע אצלם והצבע דלק כל הזמן והאוניה הוציאה עשן קבוע עד שהגענו לגוררת של חיפה שניסתה לכבות אותה, והציפה למעשה את החדר הזה במים. האוניה בפועל הייתה גם נטויה על הצד קצת מפגיעות כנראה של קו-המים וספגה קצת פגיעות מתחת למים וחדרו לזה מים. למה אני יודע את זה? משום שבשלב מסוים הלכנו לבדוק שאין נוכחות של חיילים באף חדר ובאחד המסדרונות הדלק הציף את המסדרון, את העשרים ס"מ, והיות והיה לי כבר את ה שוויש שלי, הסודני, שלחתי אותו לבדוק אם אין שם אף אחד. לא רציתי להכנס לתוך הדלק והוא הלך ככה, אני יודע, עד אמצע הקרסול בתוך הדלק לראות אם אין שם אף אחד. זהו.

יורם: הם ירו עליכם גם, נכון?

בן עמי: הם ירו עלינו גם כן, אבל לא הרגשנו משום שהטווח של התותחים שלהם היה הרבה יותר קטן והקרבת התקיים בשלב מוקדם במרחקים שלהם לא היה שום סיכוי להגיע אלינו. יש מהאמת, שאפשר להגיד שחיל-האוויר עצר אותם. כלומר הם ראו שאין להם שום עתיד, המשחתות היו יותר גדולות והתקרבו כל הזמן אליהם והאווירונים תקפו אותם כל הזמן ואז לא הייתה להם ברירה. לא היה שום סיכוי. זה הסיפור למעשה.

יורם: ומה היה הלאה, אתם לא נכנסתם לנמל.

עמי: אנחנו נכנסנו לחיפה בגרירה של גוררת חיפה, ובחיפה ירדנו לרציף ומשם חזרנו כל אחד לאוניה שלו. למעשה זה היה כולם צוות של אילת. וחזרנו חזרה לצוות אילת. לאוניה.

יורם: מאיפה אתה הגעת ל"אילת"?

בו עמי: בים הורידו אותנו לסירת-מנוע. מסירת-מנוע הורידו אותנו על "איברהים" זה היה בים. ירדתי על הרציף בנמל חיפה. כל הזמן שטנו על ה"איברהים" כל הדרך. למעשה חלק גדול מהדרך גררה את "איברהים" "אילת", ובשלב מסוים התקרבו לנמל חיפה החליפה את "אילת" גוררת של חיפה של הנמל. כך למעשה שתי גוררות. אחת נרתמה לאוניה והשניה כבתה את האש בחור של הפגז שבחזית. וככה שטנו למעשה כל הדרך עד לנמל. זהו.

יורם: ואחרי זה? אתם המשכתם לרפיח, נכון.

בל עמי: אנחנו המשכנו לרפיח. רפיח זה סיפור אחר, זה "קדש".

בתקופה מסוימת ב"קדש", בקרבות "קדש", שטנו לכיוון רפיח לתת כיסוי נוסף לספינה צרפתית כבדה שבצעה את ההפגזת-חוף. אנחנו היינו למעשה ההגנה שלה אני יודע, נגד אפשרויות של מתאבדים או משהו אחר או מצרים או מישהו אחר. בכל אופן הספינה לא עגנה בישראל, הגיעה בלילה, ראינו שהיא הגיעה, היינו שם מספר שעות ולאחר מכן הפגיזה והסתלקה. לקראת סוף מבצע "קדש" חזרנו חזרה לכיוון, לאזור עזה וירדנו בעזה. בצענו טיולים באזור שמה באחת היחידות של ישראל, לקחה אותנו לטיולים באזור שמה. סיורים באזור. זה למעשה מה שזכור לי בנושא הזה של "קדש" עם הספינה הזאת.....

תשמע, זה לא פשוט. קודם כל, האנשים שם הם היו מפוחדים המצרים, זה לא סתם שקפצו חלקם למים. זה הפעם הראשונה שהם נפגשים עם ישראלים. ומכל הסיפורים עלינו, היה ברור שאנחנו שדים ורוחות, רוחות ושדים והיו די מבוהלים מהעסק הזה, המפגש הזה, הכניעה והנכונות לעשות מה שתגיד לו, היא היה מוחלטת.

יורם: הרגישו את זה?

בן עמי: הרגישו את זה ממש. הם היו יחפים, מצב נורא מוזנח. האוניה בכלל הייתה מוזנחת מאד. זה לא אותם תנאים שהיו לנו...

יורם: אוכל היה להם?

בן עמי: אוכל היה להם, תשמע, זה אונייה בכל זאת, מתפקדת כיחידת אספקה עצמאית אבל, אני אומר, מבחינה מכנית הייתה במצב מאד ירוד. לא הייתה מתוחזקת... מצוחצחת כן! הפליז היה מוברש שמה בצורה קיצונית, בכל צד בכל מסדרון היה שעון על הקיר. היו להם שעונים שלא תהינה טענות אחרי זה אבל זה היה מדהים כמה שעונים היו על הקירות שמה. זו הייתה התרשמות שלי מהאונייה.

יורם: מה היה דפוק שמה?

בן עמי: המצב המכני שבו אתה רואה ברזים מתפקדים ומטופלים ומערכות של הצפה שאתה בודק אתם, עולה על מבדוק אחת לכמה שנים. מערכות פנים אלה, אני זוכר פעם אחת שהעלו את "אילת" למבדוק ואני נכנסתי לתוך תא צלילה של תא יניקה לחדר... מכונות לראות אם השסתום עובד. סגרו את השסתום אחרי, כלומר אני הייתי בתוך התא צינורות, סגרו את השסתום לראות אם זה אטום מבפנים. לא היה שום דבר כזה אצלנו. הדברים היו מאד מוזנחים...

יורם: בכל זאת היא שטה וירתה.

בן עמי: שטה וירתה, כן, זה התפקיד שלה, היא עשתה את זה בסדר מבחינה הזאת. כל ההרפתקה הזאת הייתה בטרופ. מישהו לקח על עצמו אחריות מסוימת וזה היה טעות כי לא היה שום אפשרות לעזור לה. היא הייתה רחוקה מאד ממצרים ולא היו מסתכנים לשלוח אווירונים ואוניות בטווח שלא.

יורם: מלבנון?

בן עמי: לא מלבנון. אם אז מסוריה. סוריה אפשר היה אבל לא עשו את זה.

אחד הסיפורים שאומרים לגבי האוניה בכלל, מה המטרה שלה הייתה בכלל, זה שערב אחד לפני זה היה תאום עמדות בין נאצר והצבא הסורי, וטסו שני מטוסים לכיוון סוריה ממצרים לסוריה וישראל יירטה מטוס אחד.

יורם: שהרמטכ"ל שלהם נהרג?

בו עמי: כן כן כן. וההנחה הייתה שהם באו לראות ניצולים, לחפש ניצולים אם יש. קשה להאמין אחרי שאתה מיירט מטוס, שישארו ניצולים בשטח, זה הייתה הנחה כזאת, זה לא מצב שבו האוניה נכנסה למפרץ חיפה וירתה לכל הסביבה, היא פגעה באזור של המספנה של חיל-הים ולכיוון מחנה בן עמי לאזור של נהריה שם, באזור... ועוד כל מיני מקומות באזור הזה אבל לא מספר גדול של פגזים ואז זה מה שנאמר לנו המשחתת הצרפתית היא זאת שענתה באש, פתחה באש עליהם והם נסוגו לים. ואז כל ההשתלשלות פה הייתה אחרי זה...

יורם: איפה הייתם כשהכל התחיל?

בן עמי: היינו בפטרול לכל החוף, עד עזה, היינו בסביבות, אני יודע, סביב עתלית שקיבלנו את ההודעה.